

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

64. An duo beneficia simplicia non requirentia resedentiam, dum unum eorum non est sufficiens ad honestam Clerici sustentationem, conferri possint & haberi ab eodem, idque sine Superioris ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

hæc dicenda sit relaxatio, & propria dispensatio, seu potius declaratio, quâ declaratur, quòd hic & nunc jus naturale non obliget. Hurt. *loc. cit. nu. 2.* Item si ve propterea habere plura beneficia dicatur contra jus naturale largè sumptum, ut Sanch. apud Hurt. *loc. cit.* si ve sit contra illud adhuc strictè sumptum, ut Hurt. non secus ac occidere hominem est contra naturale jus strictè & propriè sumptum, licet accedentibus circumstantiis, evacuetur tota ejus turpitudine. Unde jam illud dedit Hurt. *loc. cit. nu. 4.* quod tradit D. Tho. nimirum, ubi jura humana circa hanc pluralitatem beneficiorum sunt abrogata in circumstantiis totaliter ejus turpitudinem evacuantibus, jam licitum esse, etiam sine dispensatione habere plura beneficia: & cum Papa dispensare possit in jure humano, posse uni conferre plura beneficia, ubi ad sunt dictæ circumstantiæ. Item dedit & illud, quòd, si dictæ circumstantiæ non subsistunt, & dispensatus id agnoscat, non sit tutus in conscientia, de quo infra. Putat tamen idem Hurt. in hoc casu non teneri dispensatum restituere fructus; eò quòd Papa eò ipso, quòd dispenseret, videatur illi fructus donare, quorum Papa dominus est.

3. Respondeo tertio: supposito quòd ex juris communis dispositione beneficia omnia simplicia residentiam requirant, de quo postea, stante hoc jure, & non abrogato per consuetudinè contrariam, jam quoque tenebitur beneficium simplex habens ex jure natura residere, hac obligatione naturali fundatâ in pacto beneficiâli cum Ecclesia, quæ ei beneficium dedit non aliter, quàm ut resideret, & servitium suum præstans ipse & per se exhiberet in Ecclesia. Hurt. *loc. cit. s. 4. n. 2.* atque ita pluralitas beneficiorum erit in hoc sensu jure natura vetita, verùm ut vides non præscinditur hic à residentia.

Questio 63. An, & qualiter jure communi positivo, nempe canonico, prohibeatur pluralitas beneficiorum sic solitarie considerata, id est, sine respectu ad sufficientiam, residentiam &c.

Respondeo quamvis SS. Canones semper exosam habuerint pluralitatem beneficiorum (intellige etiam quorumlibet) in unâ eademque persona. Lott. l. 3. q. 23. n. 2. vix tamen ullibi ita in abstracto damnatur dicta pluralitas, quin in illis canonibus prohibentibus vel mentio fiat sufficientiæ vel residentiæ, aut ad illam, tanquam in quo potissimum ista beneficiorum plurium incompatibilitas originetur, reflectatur, ut patet ex pluribus canonibus adductis ab Azor. p. 2. l. 6. c. 10. q. 2. patetque item ex rationibus, ob quas jura damnant beneficiorum pluralitatem, adductis in ipsis canonibus, quas omnes conglobat Joannes XXII. in Extrav. Execrabilis. de quo vide Azor. *loc. cit. q. 12.* unde cum Innoc. in c. jam dudum. de præb. & in c. dudum. de Elect. quem sequuntur Calder. Lap. Jo. And. Gemin. &c. apud Azor. *loc. cit.* censent plures, jure communi non vetari pluralitatem beneficiorum, quando simplicia sunt, & residentiam non requirunt: Et AA. qui contrarium sustinent, nimirum prohiberi à jure communi hanc pluralitatem, vel expressè loquuntur in casu sufficientiæ unius ex illis ad honestam sustentationem, aut fundant se in residentia, quam olim beneficia omnia, etiam simplicia ex juris positivi dispositione requirebant, ut videre est apud Azor. p. 2. l. 7. c. 3. q. 1. dicen-

tem esse hanc inter canonicas communem, nimirum pluralitatem hanc vetari à jure communi positivo, eamque confirmat pluribus, & citat pro ea plurimos.

Questio 64. An duo beneficia simplicia non requirentia residentiam, dum unum eorum non est sufficiens ad honestam clerici sustentationem, conferri possint & haberi ab eodem, idque sine Superioris dispensantis auctoritate.

1. Respondeo ad primum affirmativè: Less. de just. l. 2. c. 34. n. 147. (addens id procedere, etiam si essent canonicatus, quin etiam si beneficium sit Canonicatus Cathedralis, vel Ecclesia parochialis, vel dignitas insufficientis, posse cum ea obtineri aliud simplex non requirens residentiam, & utrumque casum satis colligi ex verbis Trid. sess. 24. c. 13. & 17.) Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 5. s. ad dices, & Siroges. id omnino supponens & expressè, & directè c. 10. q. 3. Pirh. ad tit. de præb. n. 135. Garc. p. 11. c. 5. n. 262. & AA. communiter juxta clarum textum Trident. sess. 24. c. 17. ubi: unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur; & quidem si ad vitam, cui conferatur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferre &c.

2. Porro id sic intelligendum secundum Auctores paulò post pro hoc citandos, ut quamvis vi hujus decreti, etiam absque ulla alia dispensatione (ut dicitur paulò post) possit quis habens jam unum insufficientem, insuper aliud, etiam si illud per se solum sufficiens esset, obtinere, & cum illo insufficiente præhabito retinere; non possit tamen jam habens sufficiens obtinere, aut simul retinere aliud insufficientem se eundem idem Trid. *loc. cit.* statuens quoque, ut unum etiam beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Pirh. ad tit. de præb. n. 186. citans Fagn. in c. cum jam dudum. de præb. n. 49. Ratio disparitatis est, quia qui primum sufficiens habet, cum jam habeat congruam sustentationem, videtur ad impetrandum secundum moveri ex avaritia & ambitione, quæ sunt præcipua causæ, ob quas prohibetur pluralitas beneficiorum; at, qui non habet sufficiens, jure petit secundum ob honestam sui sustentationem; & quamvis ex accidente contingat, ut secundum per se solum sufficiat, petendo tamen non peccat; cum id faciat lege permittente, ideòque non debet privari primo insufficiente; quia quod legitime factum est, peccatum non meretur. Pirh. *ibid.* Fagn. *cit. n. 49. 57. & 58.* in quam sententiâ etiam inclinare videatur Garc. *cit. c. 5. n. 302.* contrarium tamen tenet n. 303. ubi ait: ad obtentionem secundi sufficientis vacare primum insufficientem; quia intentum concilii est, ne quis habeat duo beneficia, quorum unum sufficiens est de per se, sive illud sit primò collatum, sive secundo.

3. Respondeo ad secundum etiam affirmativè; neque enim id jure naturali vetitum est, eò quòd, ut Azor. *cit. q. 3. s. sobjiciat*, licet jure Canonico quodlibet beneficium, etiam tene & exiguum reputetur pro beneficio, tamen jure naturali non censetur beneficium; quia modicum pro nihilo habetur: adeoque nec dici potest Tridentinum in hoc dispensando relaxare jus naturale, aut etiam consuetudo id passim permittens, eidem derogare: li ta

si tamen cum aliis loqui liber, & conformiter dicitur q. 2. *huius*, §. ac dicere, pluralitatem beneficiorum solitariè consideratam præ se ferre malitiam aliquam; dic hanc insufficientiam beneficium non residentialis secundum omnes esse unam, eamque præcipuum circumstantiam, quæ turpitudinem illam penitus evacuet, ac ita Tridentinum, jura ipsa, & consuetudinem ubique receptam declarare, in hoc casu nullum esse jus naturale, vel jus naturale non obligare. Neque etiam est contra ullam legem Canonicam, dum questio ipsa supponit, non esse beneficia singula, aut duo ex istiusmodi pluribus residentialis; in qua tamen residentia fundantur leges vetantes pluralitatem beneficiorum. Et licet jure positivo veteri beneficia omnia, quantumcunque simplicia, requirebant residentiam, & ad officium per ipsum beneficium exhibendum adigebantur omnes, & non nisi sub ea imbita conditione, ac veluti pactatione concedebantur ab Ecclesia; huic tamen juri positivo passim contrariâ consuetudine derogatum est. Et sic paulatim Ecclesia cessit huic juri suo ex dicta pactatione acquisito, aut aliâs acquirendo; dum amplius sub ista conditione beneficia ejusmodi conferre non censetur, nisi dum fortè specialiter in his aut illis circumstantiis aliter ab ea, aut ex mente fundatoris, aliòve speciali statuto cautum. Atque vel ex hoc ipso patet, neque jure divino in his beneficiis exigi residentiam, contra quod aliâs nulla unquam prævalere potuisset consuetudo. vide hæc pluribus probantem Hurr. *de resident.* to. 1. l. 6. *resol.* 6. §. 6. *per tot.* Garc. citantem pro hoc plurimos p. 3. c. 2. *an.* 3. Lorr. l. 3. q. 27. n. 9. & dicta à nobis alibi. Atque ita hac generali consuetudine stante, nullâ ulteriori opus esse relaxatione juris ad obtinenda simul duo beneficia insufficientia. Adeoque etiam nullâ interveniente dispensatione, talia duo concedere potest Episcopus. Pirh. *ad tit. de præb.* n. 188. Sed neque his obstat, quòd Papa velit, ut is, qui beneficium simplex, quantumvis modicum, habet, id exprimat in impetratione; de quo paulò post.

Questio 65. An ergo habenti duo non sufficientia conferri possint alia & plura, aliâs non incompatibilia, usque ad congruam sustentationem?

Respondeo: tamen id olim ante Trid. fieri licet & validè potuerit, auctoritate etiam Episcopi. Pirh. *ad tit. de præb.* n. 187. Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 8. Garc. p. 11. c. 5. nu. 345. citans Abb. *in c. cum jam dudum*, n. 8. Nav. *conf.* 10. & 19. n. 2. *de præb.* Hojed. p. 2. c. 1. n. 1. & 15. id ipsum tamen non licet, nec validè fieri potest stante Trident. utpote quod loquitur in singulari dicens: *licet illi aliud sufficiens conferre.* Pirh. *loc. cit.* n. 187. Garc. *loc. cit.* n. 314. juxta declarationem S. Congreg. apud Gallemart. *ad cit. c.* 17. *sess.* 24. item juxta alia quàm plurima in contrarium responsa ejusdem congregationis concilii, quæ recitat Garc. n. 110. in quibus expressè dicitur, non posse citra consensum & dispositionem Apostolicam Episcopum habenti unum insufficientem conferre plura simplicia usque ad sufficientiam: quibus responsis consentit expressis verbis concilium provinciale Mediolan. s. p. 3. *tit. quæ ad beneficiorum collationem attinent.* apud Garc. nu. 313. Pro hac sententia rationem adducit Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 8. quòd pluralitas benefi-

P. Louren. *Fori Benef.* Tom. III.

ciorum, etiam insufficientium, si nimia & immodica sit, ab ipso jure reprobetur; ut dum quis 10. vel 8. talia simul beneficia obtinet; & quisque sibi ipsi imputare debeat, quòd beneficium collatum suæ sustentationi non sufficiens acceptarit, & ex artificio, industria, & aliunde victum non querat: adeoque Trid. potuerit approbare consuetudinem, ut, cum unum non est sufficiens, conferatur & alterum, facultate minimè datâ, ut quando 3. vel 4. non sufficiant, possint conferri plura.

2. Nihilominus contrarium, nimirum id licere adhuc hodie, tenent apud Garc. n. 308. Hojed. *loc. cit.* à n. 24. & à n. 32. id probans pluribus, ac n. 36. dicens, hanc opinionem receptam esse, & approbatam Stylo curiæ; eò quòd post Trid. talia plura beneficia concesserint plures pontifices: ex quo tamen factò pontificum non videtur id sequi, nimirum licere idem Episcopis. Hojedam sequuntur Paris. l. 3. q. 1. n. 141. Quintanad. l. 4. nu. 119. Zerol. p. 1. v. *beneficium*. §. 72. & c. Zechus. *de rep. Eccles. c. de benef.* §. *ad dignoscendum.* a pud eundem Garc. qui etiam n. 309. citat pro hac sententia Rotam in una *Theatrensi S. Eustachii*. 2. April. 1587. inclinatur quoque in hanc sententiam, saltem, ubi consuetudo sic habet, Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 8. *in fine*, ubi: *verior & probabilius videtur dicta sententia; nam ubi consuetudo viget, ut si multa vitæ clerici satis non sunt, aliud conferatur etiam auctoritate Episcopi, & videmus Rom. Pontifices id factitasse; id enim cum solo jure Canonico pugnat, adeoque solum questio esse potest de inferioribus Ecclesiarum præsidibus, qui jus commune non relaxant, nisi in casibus sibi permittis; sed ubi id consuetudo recepta probat, non videtur negandum, quin id fieri possit solâ Episcopi voluntate, sicut rite fieri potest solo Rom. Pontificis arbitratu & c.*

3. Limitant tamen horum AA. aliqui id ipsum cum Hojed. p. 1. c. 21. n. 16. apud Paris. *loc. cit.* n. 142. nisi fortè esset nimis magna multitudo beneficiorum, v. g. de quo dubitat Paris. si essent 10. vel 8. *resolvit* Paris. n. 143. in hoc dubio standum arbitrio judicis, qui secundum qualitatem personarum, temporum id judicet.

Questio 66. An cum beneficio sufficiente ad honestam clerici sustentationem aliud etiam insufficientem simul haberi possit?

Respondeo: licitum non est obtinere duo aut plura beneficia simplicia, aut etiam conferre (intellige in ordine ad retinendum simul cum aliis; de cetero enim ut dicitur infra, collatio secundi est valida) qualiacunque nullam requirentiam residentiam; dum unum illorum, nempe præhabitum, ad honestam, & commodam sustentationem clerici sufficit. gl. *in c. dudum. de elect. v. retinere.* Abb. *ibid.* n. 36. & *in c. exsurgenda. de præb.* n. 34. Hojed. p. 2. c. 19. n. 1. Zerol. v. *beneficium*, p. 4. n. 2. Rodriq. *in sum. Th.* 1. c. 31. n. 2. & 4. Zechus. *de benef. c. 5. nu.* 4. quos præter alios citat & sequitur Garc. p. 11. c. 5. n. 273. & 279. Paris. l. 5. q. 6. n. 115. citans pro hoc Sor. *de Just.* l. 3. q. 6. n. 3. Nav. & c. ac dicens esse communem. Pirh. *ad tit. de præb.* n. 125. citans Laym. l. 4. *Th. mor. tr.* 2. c. 8. n. 2. ac dicens esse plerorumque Theologorum & Canonistarum. Castrop. *de benef. d.* 6. p. 3. §. 6. n. 8. ubi ait: in Trid. expressè cavetur, nemini habenti beneficium sufficiens esse concedendum aliud, subintelligendò ad effectum retentionis; & licet in Hispania videat-

C 2

END